

OPINIE EDITORIALĂ:

Dezinformarea bazată pe gen ca vector de risc hibrid în Republica Moldova

Republica Moldova se află într-un peisaj informațional în care liniștea e înșelătoare: nu se aud sirene, dar semnalele și operațiunile informaționale s-au intensificat în perioada electorală și chiar cea post-electorală. În acest context, operațiunile informaționale externe exploatează sistematic punctele noastre slabe.

Una dintre cele mai eficiente tactici este dezinformarea bazată pe gen – conținut fals sau manipulator care activează stereotipuri și prejudecăți pentru a eroda credibilitatea femeilor lider, a jurnalistelor și a vocilor civice. Ținta vizibilă sunt femeile, dar ținta reală sunt instituțiile și însăși opțiunea pro-europeană.

Sexismul devine multiplicatorul emoțional: accelerează viralitatea, adâncește polarizarea și face procesul de corectare mai costisitor [1].

Mecanismul se caracterizează prin regularități operaționale detectabile. Narațiunile sunt construite pe opoziții morale artificiale – „mama devotată” versus „femeia publică”, „fără copii” echivalat cu „fără empatie” – și pe insinuări privind „incompetența” femeilor în funcții executive, dublate de sexualizare și rușinare [2]. Apoi, aceeași poveste este reciclată și distribuită încrucișat pe Telegram, TikTok [3] sau YouTube, împinsă în față de conturi anonime și rețele de boți, până când capătă o pseudo-credibilitate. Sincronizarea nu e întâmplătoare: se alege momentul unei crize, al unui protest sau al unui incident de frontieră, iar golurile lăsate de comunicarea oficială sunt umplute rapid cu speculații și acuzații.

[1] PERCEPȚIILE ȘI ATITUDINILE PRIVIND ROLUL FEMEILOR ÎN PROCESELE DE PACE ȘI SECURITATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA. [HTTPS://PISA.MD/WP-CONTENT/UPLOADS/2025/04/STUDIU_PERCEPȚIILE-SI-ATITUDINILE-PRIVIND-ROLUL-FEMEILOR-IN-PROCESELE-DE-PACE-SI-SECURITATE-IN-REPUBLICA-MOLDOVA.PDF](https://pisa.md/wp-content/uploads/2025/04/STUDIU_PERCEPȚIILE-SI-ATITUDINILE-PRIVIND-ROLUL-FEMEILOR-IN-PROCESELE-DE-PACE-SI-SECURITATE-IN-REPUBLICA-MOLDOVA.PDF)

[2] „VALUL DE URĂ CARE MARCHEAZĂ PERIOADA ELECTORALĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA”. [HTTPS://PROMOLEX.MD/VALUL-DE-URA-CARE-MARCHEAZA-PERIOADA-ELECTORALA-DIN-REPUBLICA-MOLDOVA/](https://promolex.md/valul-de-ura-care-marcheaza-perioada-electoral-din-republica-moldova/)

[3] DE LA VRĂJI LA VRĂJEALĂ: PROPAGANDA RUSĂ ȘI GHICITUL PE TIKTOK. [HTTPS://WATCHDOG.MD/STUDIES/208633/DE-LA-VRAJI-LA-VRAJEALA-PROPAGANDA-RUSA-SI-GHICITUL-PE-TIKTOK/](https://watchdog.md/studies/208633/de-la-vraji-la-vrajeala-propaganda-rusa-si-ghicitul-pe-tiktok/)

Procesul de țintire se configurează astfel: categoria prioritară o constituie femeile cu vizibilitate publică (șefa statului, membre ale executivului, candidate electorale), iar efectele de propagare se extind asupra comunicatorilor instituționali și a jurnalistelor, culminând cu diminuarea credibilității entităților instituționale-cheie (Președinția, MAI și Guvern). Efectele sunt previzibile și totodată grave: scade încrederea, se inhibă participarea politică a femeilor, se normalizează ura în discursul public, societatea se fragmentează, iar alegerile sunt plasate sub semnul suspiciunii. Statul plătește un cost suplimentar: capacitatea de a implementa reforme se erodează în zgomotul emoțiilor stimulate deliberat [4].

Un studiu de caz familiar este Ministerul Afacerilor Interne. Orice episod poate fi încadrat pe șabloane gata făcute: „incompetență” prin alarmism pe criminalitate, „haos la frontieră” proiectat pe fundalul războiului din Ucraina, „politizarea poliției” [5] ca suspiciune permanentă. Peste acest cadru general se lipsesc acuzații personalizate – corupție fabricată, „legături cu Occidentul ostil”, exploatarea tensiunilor regionale (Găgăuzia) [6] – și capcana cadrării duale la proteste: aceeași decizie este „represiune” sau „slăbiciune”, după cum cere narațiunea. Efectul așteptat nu mai surprinde pe nimeni: demotivarea personalului, oboseală instituțională, erodarea autorității executive.

Implicația de securitate e clară. Dezinformarea bazată pe gen funcționează ca un proxy de delegitimare a vectorilor pro-occidentali: reduce coeziunea socială, crește costurile de guvernare și vulnerabilizează spațiul electoral. Dacă devine normă, efectele se cumulează: radicalizare discursivă, scăderea calității deliberării, împingerea dezbaterei în registre emoționale greu de contracara cu fapte [7].

Răspunsul necesită disciplină. Instituțiile au nevoie de o arhitectură comună de mesaje – un „cadru de mesaje” cu câteva idei-ancoră, linii roșii explicite pentru atacurile sexiste, adaptate pe audiențe. Au nevoie de un protocol de răspuns rapid care să precizeze rolurile, timpul-limită, canalele și șabloanele de rectificare, integrat cu monitorizarea media și rețele de socializare. La fel de importante sunt standardele etice și de moderare împărtășite cu partenerii media: politici anti-discurs ura, proceduri clare de răspuns și listele subiectelor cu liniile roșii.

Dar apărarea nu se reduce la mesaje. Țintele acestor atacuri au nevoie de protecție: asistență juridică și psihologică, igienă digitală, canale rapide de raportare a abuzului și un protocol intern de susținere.

[4] LUPTA PENTRU PREȘEDINȚIA REPUBLICII MOLDOVA / POLITICO: DEZINFORMAREA BAZATĂ PE GEN, ARMA SECRETĂ A RUSIEI. [HTTPS://WWW.GANDUL.RO/POLITICA/LUPTA-PENTRU-PREȘEDINȚIA-REPUBLICII-MOLDOVA-DEZINFORMAREA-BAZATĂ-PE-GEN-ARMA-SECRETĂ-A-RUSIEI-20332187](https://www.gandul.ro/politica/lupta-pentru-președinția-republicii-moldova-dezinformarea-bazată-pe-gen-arma-secretă-a-rusiei-20332187)

[5] ELECTION OBSERVATION MISSION

REPUBLIC OF MOLDOVA – PARLIAMENTARY ELECTIONS, 28 SEPTEMBER 2025. [HTTPS://WWW.OSCE.ORG/FILES/F/DOCUMENTS/4/7/597800.PDF](https://www.osce.org/files/f/documents/4/7/597800.pdf)

[6] DISINFO: BRUSSELS IS FORGING A LIBERAL DICTATORSHIP IN MOLDOVA. [HTTPS://EUVSDISINFO.EU/REPORT/BRUSSELS-IS-FORGING-A-LIBERAL-DICTATORSHIP-IN-MOLDOVA/](https://euvdisinfo.eu/report/brussels-is-forging-a-liberal-dictatorship-in-moldova/)

[7] DESINFORMATION MONITOR ON SOCIAL MEDIA. [HTTPS://PISA.MD/WP-CONTENT/UPLOADS/2025/01/DISINFORMATION-REPORT_OCTOMBRIE.PDF](https://pisa.md/wp-content/uploads/2025/01/desinformation-report_octombrie.pdf)

Publicul are nevoie de alfabetizare media cu accent pe gen: campanii care contracarează stereotipurile exploatare în dezinformare și explică declanșatori emoționali ale acestora. Iar transparența proactivă: date deschise, briefinguri regulate, explicații vizuale reduce spațiul de speculație și costul de corectare.

Efortul de contracare trebuie monitorizat cu ajutorul unor indicatori concreți. Nu doar „câte postări”, ci timpul de răspuns la narațiunile toxice, numărul de clarificări oficiale și nivelul de aliniere inter-instituțională la „cadru de mesaje (message house)”. Contează acoperirea și interacțiunea la conținutul corectiv, dar și calitatea discursului: evoluția volumului discursului la ura și a narațiunilor sexist-misogine, raportările și retragerile de conținut. La nivel de rezultate, măsurăm încrederea în instituții, percepția corectitudinii alegerilor și participarea femeilor în spațiul public.

Abordarea dezinformării bazată pe gen ca prioritate de securitate prin arhitectură comunicațională clară, proceduri standardizate de răspuns, mecanisme de protecție pentru ținte, alfabetizare media cu perspectivă de gen și transparență proactivă— diminuează costurile instituționale, stabilizează spațiul public și consolidează traiectoria europeană.

Dezinformarea bazată pe gen nu constituie un incident marginal, ci un multiplicator de risc într-un ecosistem hibrid.

Diferența de eficacitate este determinată nu doar de conținutul mesajului, ci de gradul de organizare, coerență și consecvență al executării comunicaționale.